



Ukończyć próbę wstępną zdobywając miano harcerza oraz prawo noszenia chusty może kandydat, który:

- a/ Zgłaszając się do drużyny ukończył 11 lat.
- b/ Pracepracował 12 tygodni w przydzielonym zastępie
- c/ Systematycznie na zbiórkach poznał zwyczaje drużyny
- d/ umie zachować się po harcersku i oddawać honory
- e/ zna funkcyjnych, wie jak się meldować i nawiązać kontakt
- f/ zdobył kompletne umundurowanie i podstawowy ekwipunek wycieczkowy utrzymuje go w porządku i gotowości.

### T r a d y c j a

- 1 - Zna i zaśpiewa 2 zwrotki Hymnu harcerskiego, wyjaśni znaczenie pozdrowienia "Czuwaj", naszkicuje z pamięci Krzyż i lilijkę omówi elementy ich symboliki w życiu.  

### Z a r a d n o ś ć

- 2/ - Poznał lokalizację ważniejszych dzielnic, ulic oraz instytucji w swym mieście. Wskaże na planie komunikacyjnym linie, którymi tam można dojechać. Nada na poczcie list polecony, telegram, zapakuje i wyśle paczkę.

### P r z y r o d a

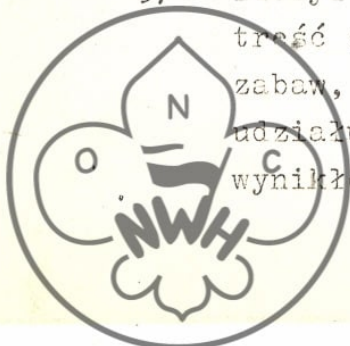
- 3/ - Uczestniczył przynajmniej w trzech całodziennych wycieczkach harcerskich, poznał kilka gatunków drzew, dzikich ziół oraz roślin uprawianych. Umie naśladować głos ptaka lub zwierzęcia, obserwować go.

### T e r e n o z n a w s t w o

- 4/ - Potrafi podchodzić, tropić i śledzić w prostych sytuacjach zwiadowczych, by nie zwrócić na siebie uwagi. Zna sposoby wyznaczania stron świata, oraz podstawowe znaki patrolowe. Pokona na przekaz trasę 10 km. w lesie we wskazanym kierunku i powróci samodzielnie drogą, którą razgo przeprowadzono. Powtórzy ustny meldunek, pokona tor przeszkód.

### P r a c a n a d s o b a

- 5/ - Złożył sobie notatnik harcerski zapisując w nim systematycznie treść zbiórek, elementy wykszolenia harcerskiego, teksty gier, zabaw, piosenek, własne przeżycia z imprez i uwagi z ocenami udziału w pracach zastępu. Przez 10 tygodni realizował zadanie wynikłe z jednego punktu Prawa Harcerskiego.





Przez cały okres oróbnny /3-mce/ dba, aby nie otrzymać w szkole oceny niedostatecznej lub nagany od starszych i przełożonych.

Gdy złamie ten warunek, sam zamelduje o tym drużynowemu. Pokona pozytywnie próbę końcową /bieg harcerski/

I. "MŁODZIK" /- OCHOTNICZKA

A. Warunki dopuszczenia - Ukończył 12 lat /-14/

S t a ź s k u ź b y

a/ Jest zuchem z 2gą gwiazdką lub ma 3-m-ce służby i od przyznania mu chusty pracował w drużynie przynajmniej 10-m-cy czynnie uczestnicząc we wszystkich zadaniach zastępu.

P o s t a w a ż y c i o w a

b/ Poznał smak harcerstwa, stara się postępować wg jego Prawa, w życiu domowym nie wymaga obsługi lecz sam jest zaradny, usłużny i pożyteczny. Ma wyznaczony zakres obowiązków: sprząta, robi zakupy. Pracuje nad sobą, stara się być punktualnym, koleżeńskim, prawdomównym i karnym.

P r a c a n a d s o b ą

c/ Systematycznie prowadzi notatnik wyszkolnienia harcerskiego gromadząc uwagi o sobie i cechach kolegów. Utrzymuje w czystości siebie i odzież, trzyma w porządku swoje rzeczy. Uprawia sport /biegi, kolarstwo, pływanie, narty, łyżwy/

B/ Wymagania stopnia / Treść programu/

1. Przyrodoznawstwo i tropienie

a/ Poznał na wycieczkach harcerskich najbliższą okolicę w promieniu 2 km. Zaopiekował się rośliną lub zwierzęciem.

b/ Odróżni tropy 5 zwierząt leśnych i domowych. Odnajdzie liście wskazanych gatunków drzew, poznaje głosy 5 ptaków.

c/ Wie gdzie są w okolicy ptaki i zwierzęta chronione /dokarmia je i pomaga im zimą/ podpatruje ich życie i zwyczaje.

d/ Umie zachować się w lesie, w górach i nad wodą. Rozpali ognisko i zamaskuje dokładnie jego ślady.

2. S k u ź b a p o l o w a

a/ Samodzielnie zapakuje plecak, prawidłowo zroluje i przytoczy koc.

b/ Zna alfabet Morse'a. Odczyta i nada tekst z prostych wyrazów

c/ Spędził minimum 2 tyg. na biwakach lub obozie harcerskim /łącznie/

d/ Indywidualnie i w szyku zastępu lub drużyny prawidłowo wykonuje





### 3. Księgowość i dokumentacja

- a/ Systematycznie prowadzi notatnik harcerski i uzyskał od drużynowego w okresie próby minimum 3 kwartalne pozytywne oceny za swą pracę harcerską i osobistą postawę ideową.
- b/ Zbiera piosenki i gry, legendy i rysunki z historii ZHP, wyjaśni pojęcie "bohater", naszkicuje godko swego zastępu.
- c/ Prowadził kronikę w zastępie, umie prowadzić książeczkę zastępu, zna jego sieć alarmową i wykonał swe zadanie alarmowe.
- d/ Zna zasady pracy magazyniera i kasjera w zastępie. Rozlicza się z powierzonej sumy, sprawnie dokona zakupu, rozdzieli wartość na składki, sporządzi ustny meldunek, zapisze krótki raport, zastąpi z-powego wg własnego planu zbiórki. Brał udział w akcji zarobkowej z-pu lub drużyny. Oszczędza systematycznie.

### 4. Zaradność techniczna

- a/ Sprawnie używa prostych narzędzi /młotek, obcęgi, piłka, dłuto/ Naostrzy nóż, oczyści i zapali lampę naftową wymieni żarówkę.
- b/ Przygotuje niespodziankę dla dziecka wykonując porządkany przedmiot z papieru, wełny, drewna, skóry lub drutu.
- c/ Pali w piecu i pod kuchnią o każdej porze roku roznieci ogień w warunkach terenowych bez względu na pogodę.
- d/ Brał udział w naprawie i konserwacji sprzętu obozowego, naprawi drobne uszkodzenie w rowerze, mostek lub kładkę.

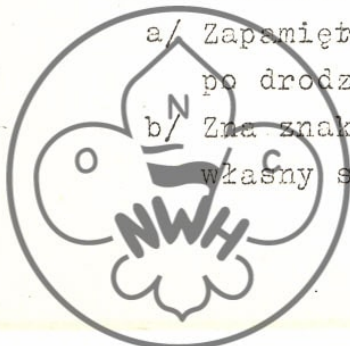
### D. Sprawdzian końcowy /Technika zadań/

#### 1. Higiena osobista i pierwsza pomoc

- a/ Wyszoruje łocioł w warunkach, kuchni terenowej, odkurzy i przewietrzy mieszkanie. Zabezpieczy się przed odparzeniem, przemoczeniem i przeziębieniem.
- b/ Wyjaśni zdrowotną wartość ubiera harcerskiego, znaczenie higieny naczyń kuchennych i przedmiotów codziennego użytku.
- c/ Wie jak gasić ubranie na płonącym /przy nafcie pod prądem opatrzy skaleczenie/. Zna niebezpieczeństwo zakażenia, porażenia, zatrucia i złamania.
- d/ Wezwie pogotowie do wypadku, poda adres lekarza, apteki, posterunku MO, straży pożarowej. Posiada n-ry telefonów.

#### 2. Zęczość i sygnalizacja

- a/ Zapamięta i przeniesie ustny meldunek na odległość 3 km. Wykonując po drodze inne zleczone zadania terenowe.
- b/ Zna znaki komend ręką, gwizdkiem i latarką stosuje w zastępie własny szyfr tekstu i własne kody porozumiewania się.





- c/ Stosuje znaki patrolowe i Morze'a odbierając go lub nadając z szybkością 20 znaków /min. Porowadzi 3 gry terenowe.
- d/ Zorganizuje podział funkcji w nadawczo-odbiorczym. Punkcie obserwacyjnym. Podłączy polowy aparat telefoniczny

### 3. Terenoznawstwo i turystyka

- a/ Zna 5 sposobów wyznaczenia stron świata. Zorientuje mapę z kompasem, wyznaczy azymut określając kierunek marszu.
- b/ Odszuka zlecony obiekt na planie miasta. Utrzyma kierunek marszu w terenie o każdej porze. Zna swoje własne wymiary.
- c/ Oceni odległość w terenie /ze światłem i pod/ z dokładnością 20%. Zna znaki topograficzne, czyta mapę /kształt powierzchni, pokrycie terenu/.
- d/ Wykona plan mieszkania, samodzielnie zrobi szkic działki, ogródka.

### 4. Pionierka i obozownictwo

- a/ Samodzielnie postawi i złoży namiot dwuosobowy /większą z zastępem/
- b/ Wiąże i stosuje węzły i płaski, tkacki, rybącki, skrót, pętlę, ósemkę, więzienny, ratowniczy /tatrzański/ oraz zakończenie liny.
- c/ Spiewa 2 pieśni narodowe i 5 harc. tańczy 2 tańce ludowe.
- d/ Przebiegnie 50 m w 8 sek. przeskoczy rów 1.5m /0,5 głęboki/, rzuca prawą i lewą ręką kamieniem 150 g na 30 m /w sumie/. Gra 10 gier ruchowych i orientacyjnych /KIM wzrokowy, słuchowy/.

## WYWIADOWCA - TROPICIELKA

### A. Warunki dopuszczenia - Ukończył 13 do 15 lat

#### S t a ż s k u ż b y

- a/ Minimum 10-m-cy przepracował w drużynie w stopniu młodzika wykazując czynnie wkład w życie zastępu.
- b/ Utrzymuje w porządku do wglądu książeczkę służbową. Zaoszczędził 100 zł. regularnie płaci składki i szuka okazji, aby być pomocnym i użytecznym dla środowiska. Ma oczy i uszy otwarte, jest gotów na każde wezwanie.

#### P r a c a n a d s o b ą

- c/ Spędził 6 dni i 2 noce na wycieczce pod namiotem lub szałasem stał na warcie, prowadził gry terenowe.

### B. Wynagania stopnia /Treść programu/

#### 1. Przyrodoznawstwo i tropienie

- a/ Uczestniczył w kilku wycieczkach z-pu lub drużyny /w tym choć 2 z biwakowaniem/. Zna okolicę w promieniu 5 km.
- b/ Podpatrzył scenę z życia przyrody, wykonał zdjęcia lub rysunek. Zna położenie najbliższej rzeki lub jeziora /staw i wykorzystanie



- c/ Wymieni najważniejsze w jego regionie /lub obozie/ rośliny i zwierzęta chronione, związane z nimi osobliwości przyrodnicze /okresy wegetacji czy wędrówki/przekaże w gawędzie.
- d/ Zorganizuje grę terenową z tropieniem gatunków nasion, zbóż, warzyw i owoców, lub wystawę: zielniki, zdjęcia, ryciny. Tropi 500m/25 min i maskuje swe ślady.

## 2. Służba polowa

- a/ Stanie na alarm w 15 minut w pełnym ekwipunku polowym.
- b/ Zaliczył 10 dni rajdów z nocowaniem lub z tyg. obozu.
- c/ Trzykrotnie pełnił służbę w kuchni robiąc posiłki dla zastępu.
- d/ Prawidłowo stosuje wszystkie formy i zwyczaje dyscyplinarne oraz nienagannie dowodzi szykiem z-pu w różnych sytuacjach.

## 3. Wiedza i umiejętności

- a/ Posługując się systematycznymi zapiskami w harc. notatniku wykaże, co udało mu się osiągnąć za cenę największego wysiłku.
- b/ Wyręcza rodziców w pracach domowych, porządkach codziennych, zakupach i konserwacji urządzeń domowych,
- c/ Wymieni sprawnie przepalone bezpieczniki, naprawi lampę elektryczną, sznur do żelazka, oczyści i naoliwi zamek.
- d/ Wykona coś pożytecznego dla domu lub szkoły /upierze i wyprasuje zasłony, zaceruje rękawicę, skarpety, naprawi sprzęt sportowy czy odnowi lub sporządzi pomoce szkolne/ Nauczy innych tej czynności kontrolując jej prawidłowe wykonanie szybkość i oszczędne zużycie środków.

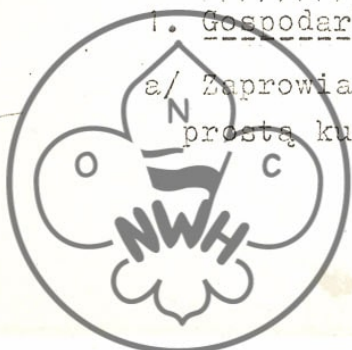
## 4. Specjalizacja sprawnościowa

- a/ Uprawia biegle wybraną czynność oprawi książkę. zrobi fotografię nagra koncert lub recytację prowadzi kółko lub pojazd/
- b/ Doskonali swój charakter w zakresie najbardziej cenionego punktu w Prawie harcerskim, krzewi tę zasadę wśród rówieśników
- c/ Zdobył przynajmniej trzy nowe sprawności /polową, techn. przyrodniczą/
- d/ Posiada sprawność sportową lub krajoznawczą. Jeździ rowerem umie go naprawiać i konserwować. Przestrzega zasad ruchu drogowego.

## C. Realizacja próby /Forma planu/

### 1. Gospodarka i kwatermistrzostwo

- a/ Zaprowiantuje zastęp na 3 dniowy biwak lub wycieczkę. Zbuduje prostą kuchnię polową na kociołek, urządzenie obozowe.





- b/ Opisz przygotuje do pracy i uruchomi różne typy kuchenek turyst. Omówi zasady BHP w terenie i w lesie.
- c/ Przeprowadził akcję zarobkową z zastępem przygotowując budżet na zakup sprzętu. Przeprowadził 20 godzin przy jego konserwacji.
- d/ Zna i stosuje regulamin zgrupowania, wyrt i służb. Pełnił funkcję oboźnego, magazyniera lub kucharza na obozie.

## 2. Historia i obrzędowość

- a/ Zna wszystkich królów polskich i daty rozbiorów ojczyzny. Wymieni choć 10 Polaków wskazanych walką o wolność tu i zagranicą.
- b/ Scharakteryzuje dowolnie wybrany region w zakresie jego bogactw naturalnych, przemysłu, kultury, zabytków architektury.
- c/ Gromadzi biblioteczkę /albumy, pocztówki/przeczytał dwie książki histor. i 2 z tematyki harc. w kraju i zagranicą.
- d/ Czyta pisma harcerskie, gromadzi pamiątki i zwyczaje obrzędowe. Zrelacjonuje organizacje Filaretów i Promienistych w XIX, Ruch ZHP w 1911 - 18r. oraz 21-39 walki o niepodległość orląt Lwowa i Szarych Szeregów /Dywizja GS i mały sabotaż/. Wzbogaca izbę pamięci narodowej w drużynie.

## 3. Księgowość i dokumentacja

- a/ Systematycznie notuje uwagi z samoobserwacji oraz z obserwacji przyrody, otoczenia i pracy w zastępie. Zdobył minimum 3 pozytywne oceny kwartalne od drużynowego.
- b/ Prowadził książkę zastępu, frekwencję na zbiórkach, zbierał składki, rezerwował i rozliczał bilety na wycieczkę.
- c/ Zna książkę pracy drużyny /programową, finansową, gospodarczą/ prowadził na obozie jadłospis, kronikę lub KS rozkazów.
- d/ Wie jak załatwić lokalizację i aprowizację obozu zna zasady podróży i transportu sprzętu i jego konserwacji

## 4. Zaradność techniczna

- a/ Zna dobrze zasady działania przynajmniej jednego urządzenia technicznego i umie się nim posłużyć: rower, aparat fotogr., telefon, magnetofon, pralka, odkurzacz /wieś, sieczkarnia, transporter/
- b/ Zna typy samochodów, nauczył zastęp znaków drogowych i zasad ruchu. Zdobył sam kartę rowerową.
- c/ W każdych warunkach roznieci w terenie ogień 2-ma zapałkami i podtrzyma na żądany czas /bez papieru, słomy, nafty/
- d/ Zaimpregnuje namiot, naostrzy siekiere, saperkę, piłę. Skompletuje olinowanie, dorobi śledzie lub zapałki.





D. Sprawdzian końcowy / Technia zadań /

1. Pierwsza pomoc i samarytanka

- a/ Opatrzy fikcyjną ranę, założy opatrunek, zastosuje bandaż zwykły i trójkątny. Odróżni krwotok żylny od tętniczego, założy ucisk i właściwie zatamuje upływ krwi w kończynie.
- b/ Ocuści z omdlenia, usunie zapruszenie oka, przerwie krwotok z nosa
- c/ Opatrzy odmrożenie, oparzenie, porażenie stłuczenie zewnętrzne.
- d/ Wie jak leczyć zatrucie pokarmem, ból głowy zęba, brzucha. Wykona i użyje prowizoryczne nosze. Zdobył sprawność snitariusza. Zna skład apteczki polowej.

2. Łączność i sygnalizacja

- a/ Sprawnie sygnalizuje "semaforem". Przynajmniej raz pełnił służbę sygnalisty i łącznika w terenowych zajęciach harcerskich.
- b/ Omówi zasady łączności, biegłe odbiera i nadaje znaki nadawane ręką, gwizdkiem, latarką. Uszył chorągiewki sygnalizacyjne.
- c/ Sygnalizuje Morssem 25 znaków/min. Wyuczył z-p własnego szyfru Porozumie się na migi, mimiką i gestem przekaże prostą informację
- d/ Sporządzi i zaszyfruje meldunek, posłuży się hasłem, opisz trase znakami patrolowymi dla gry terenowej. Poprowadzi i prawidłowo zamaskuje polową linię telefoniczną w lesie i terenie odkrytym.

3. Terenoznawstwo i turystyka

- a/ Swobodnie czyta mapę turystyczną, sportową i obrębową. Wykona marsz wg mapy do 10 km, płynnie przeliczy odległość w metrach na podwójne kroki.
- b/ Wymierzy z tolerancją do 20% wysokość i szerokość niedostępnych obiektów w terenie. Zna przybliżone średnie wymiary częściej spotykanych obiektów.
- c/ Ustali strony świata bez przyrządów, zorientuje mapę wg p-tów terenowych i określić swe miejsce postoju. Czyta plan, szkic, mapę.
- d/ Dotrze do p-ktu wg azymutu, wróci sam po przebytej drodze na odcinku 3 km. Zna rodzaje skal i poziomica terenu.
  - Rozwiąże proste zadanie topograficzne.
  - Pokona trasę na orientację w dzień na długości od 8 do 10 km.
  - Wykona dokładny szkic terenu o powierzchni około 4 ha.
  - Zdobył odznakę turystyki pieszej PTTK w stopniu popularnym lub przynajmniej spełnił wymagania do jej stopnia. Ma sprawność krajoznawczą ze swego regionu. Przejdzie 1 km. w 7 min.





4. Pionierka i obozownictwo - zna znaki: szosowa, kolejowe i rzeczne
- a/ Samodzielnie zbuduje w terenie osłonę z płachty namiotowej od wiatru lub deszczu, toporkiem wykona kołek namiotowy.
  - b/ Wykaże się biegłą znajomością w praktyce węzła ratowniczego, kamizelki, ósemki pionierskiej, wyblinki i flagowego, kilku sposobów łączenia i zakończenia lin, wg zasad BHP.
  - c/ Zaśpiewa w grupie 40 piosenek /20 harcerskich/ przygotuje program do ogniska, wykona totem zastępu do namiotu. Zna 10 gier ruchomych strzela z łuku na 15 m /45p-któw/108 możliwych. Gra na instrumencie, deklamacje lub czyta artystycznie. Zapamięta 16 wyrazów /24 n nazwy przedmiotów w KIM-ie
  - d/ Pokona 60m biegiem przeskoczy rów 2,5 m szer. /0,5 głęboki/. Wejdzie na przeszkodę, skup, drzewo, płot o wysokości 2,5 metra. Pływa na 50 m. Rzuci w sumie prawą i lewą ręką kamieniem 300g na 40 m. Przejdzie 1.500 m w 11 min. bez obciążenia. Sprawny w grach skautowych /podchody "ślepego" lub "głuchego:/ . Poprawnie wkłada maskę, zmienia pochłaniacz i przetrzyma atak gazowy bez maski wiedząc, że nie przed wszystkimi gazami dostatecznie one chronią.

ĆWIK" - PIONIERKA

A. Warunki do puszczenia - Ukończył 14 do 16 lat

S t a ż s ł u ż b y

- a/ Przepracował w drużynie rok w st. wywiadowcy /min. 10 m-cy/ Zaskuwając swym wkładem i postępkami zgodnymi z Prawem na miano harcerza. Ma funkcję w drużynie pracuje dla środowiska.

P o s t a w a ż y c i o w a

- b/ Jest zaradnym i ofiarnym "wygą", który w każdej sytuacji pomaga młodszym sprawnie organizując pracę w zespole. Jest wzorem i podporą dla słabszych.

P r a c a n a d s o b ą

- c/ Potrafi zapracować na swe potrzeby. Uczestniczył w zakładaniu lub zwijaniu obozu i maskowaniu terenu po drużynie. Przebył 80 km w marszu. Spełnił zadanie ze służby społecznej lub kończy je z własnej inicjatywy lub innej inspiracji.

B. Wymagania stopnia. /Treść programu/

1. Przyrodzonawstwo i tropienie

- a/ Posiada album roślin/zielnik/ lub zdjęć/przeźroczy/ zwierząt





obserwowanych w scenach podpatrując ich obyczaje /mrowiska ule, bobrowiska, przeloty ptaków, nory/

- b/ Wymieni główne parki narodowe i rezerваты przyrody omówi problemy ochrony środowiska naturalnego i psychicznego. Wskaże stopień zagrożenia ekologicznego oraz personalnego /patologie społeczne/ omówić organizację, przepisy sposoby walki o czystość ziemi, wody i powietrza.
- c/ Pozna 5 gatunków roślin leśnych /wie, kiedy zbierać i stosować/ 5 gatunków grzybów jadalnych i ziół leczniczych
- d/ Tropiąc ślady zwierząt nauczy młodszych odczytywać sytuację po śladach w terenie lub szkoleniowo na rysunku.

## 2. Służba polowa

- a/ Spakuje ekwipunek polowy na zbiórkę alarmową w 8-10 min.
- b/ Uczestniczył w 2-ch obozach, w tym w 1-m wędrownym
- c/ Ułożył plan pracy zajęć programowych dla drużyny
- d/ Prawidłowo dowodzi szykiem drużyny, prowadzi ją w marszu.

## 3. Wiedza i umiejętności

- a/ Pozna i zinterpretuje obrazy z dziejów Polski w dziełach Matejki, Grottgera czy Andriollego. Zna swoje muzeum regionalne.
- b/ Dokonał zwiadu terenowego, zwiedził i opisał w reportarzu wybrany z-d pracy /huta, redakcja, tartak, mleczarnia/
- c/ Poda źródła skautingu w Polsce i zagranicą, powiąże w gawędzie z walkami o wolność. Omówi org. młodzieżowe w Polsce.
- d/ Wysłał do prasy harc. swą korespondencję, pisze w kronice swej drużyny. Czytał 3 nowe książki histor. i 3 harcerskie.

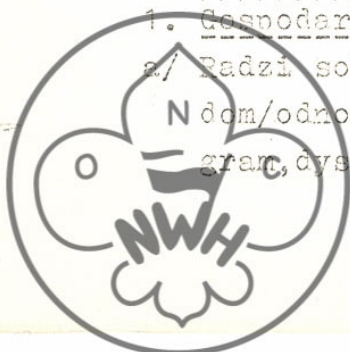
## 4. Specjalizacja sprawnościowa /ma 3 sprawn: 1 wojsk. 2 rzemieśln./

- a/ Dąży do mistrzostwa w obranej dziedzinie pracy harc./sportowej, artyst., naukowej, technicznej/doskonalać biegłość.
- b/ Zdobywa informacje z bibliografii, encyklopedii, słowników, załatwi sprawę w urzędzie, napisze podanie, życiorys zdobędzie przepisy.
- c/ Zna zasady silnika elektrycznego i spalinowego, założy linię polową lub nada telegram porozumiewając się na odległość.
- d/ Orientuje się w rozkładzie jazdy PKP i PKS, wyszuka właściwe połączenie nauczy młodszych organizować podróż.

## C. Realizacja próby / Forma planu/

### 1. Gospodarność i kwatermistrzostwo

- a/ Radzi sobie w życiu osobistym i publicznym jak dorosły. Prowadzi dom/odnowi meble, pomaluje ściany, okna/zorganizuje zebranie/program, dyskusję, protokół/





- b/ Wymuruje stałą kuchnię na obozie, pokieruje służbą i zużyje w pro-  
wiancie produkty leśne dla posiłków drużyny.
- c/ Sporządzi kosztorys wyżywienia obozu stałego/jadłospis na ty-  
dzień/.Zorganizuje transport sprzętu drużyny,rozliczy się z ma-  
jątku.
- d/ Poprowadzi podobóz drużyny jako komendant.Sporządzi regulamin  
zajęć,kąpieli i cykl programowych ćwiczeń harcerskich.

## 2. Historia i obrzędowość

- a/ Przeczyta kolejne pozycje i relacjonuje na kominku lub ognisku  
dzieje ZHP w Niemczech i Gdańsku w 1920-39.
- b/ Przekaze młodzieży program pracy Szarych Szeregów wg Kryptonimu:  
"Dzisiaj - jutro - pojutrze" i rolę A.Kamińskiego
- c/ Opowie w gawędzie przebieg akcji pod Arsenalem, albo losy Alka  
i Rudego z "Kamieni na szaniec"-przyjźni za cenę życia.
- d/ Sporządzi do świetlicy znak godła i Sz.Szeregów oraz wyjaśni  
znaczenie symboliki tych pamiątek historii.

## 3. Księgowość i dokumentacja

- a/ Zmienia swój notatnik w kronikę,album lub pamiętnik wzbogacając  
jego treść w uwagi metodyczne i wnioski z pracy /Przez okres *3m-cy*  
uzyskał min. 3 oceny pozytywne drużynowego/.
- b/ Prowadził przez 1-m-c książkę pracy drużyny pisząc rozkazy i kon-  
trolując dokumenty /magazyn i finanse/
- c/ Zna kwity i formalne /przychód -rozchód/ażeby umieć zrobić saldo  
w kasie i remanent w magazynie.
- d/ Gromadzi i wzbogaca bibliotekę drużyny przez wyszukiwanie cen-  
nych pozycji i programów do szkolenia.

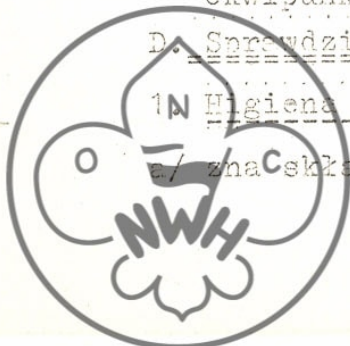
## 4. Zaradność techniczna

- a/ Sprawnie używa piły i siekiery w pracy ciesielskiej.Zbuduje  
magazyn,latrynę,pojemnik na śmiecie, ujęcie wodne czy pomost  
kapieliska dla ratownika.
- b/ Wykona dogodne urządzenie domowe z zakresu techniki /półkę,sto-  
jak na kwaity/ ma narzędzia i kompletuje je.
- c/ Nauczył młodszych obsługi jakiegoś sprzętu lub urządzenia /apa-  
ratu telefonicznego,maszyny do szycia,pralki/
- d/ Zaprojektował wg własnego pomysłu ulepszenie w sprzęcie lub  
ekwipunku i popularyzuje jego użyteczność.

## D. Sprawdzian końcowy

### 1N Higiena i sanarytanka

- a/ zna skład i użytek zawartości apteczki polowej.zastosuje właściwe





Środki przy: poparzeniu, odmrożeniu, porażeniu i udarze.

- b/ Zachowa się prawidłowo przy obrażeniach wewn. i urazach zewn.
- c/ Odróżni omdlenie od wylewu krwi do mózgu a uduszenie od udławienia pokarmem. Wie kxkx jak ratować zatrucia, ukąszenie żmiji oraz jak robić sztuczne oddychanie topielcowi.
- d/ Opatrzy i przeniesie chorego /nosze, łupki/ poda leki, zmierzy tętno, zbierze materiał do analizy wypierze brudną bieliznę.

## 2. Łączność i sygnalizacja

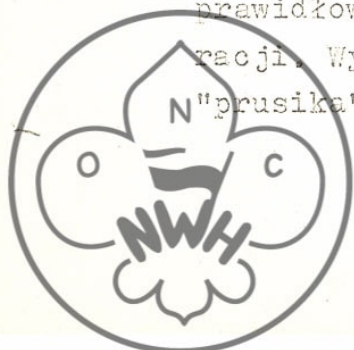
- a/ Zorganizuje prawidłowo punkt sygnalizacyjny o każdej porze dnia i roku na trasie biegu harcerskiego.
- b/ Nauczy drużynę alfabetu Morse'a wg grup literowych i poprowadzi terenowe zajęcia w ramach sprawdzianu
- c/ Zna łańcuch łączników w marszu ubezpieczeniowym oraz służbę gońca bojowego w terenie strzeżonym.
- d/ Jeździ konno, rowerem, samochodem lub pływa łodzią. Sprawnie sygnalizuje znaki umowne /hasło -odzew, błąd, powtórzenie, unieważnienie, koniec wyrazu i depeszy/. Wyszuka skrzynkę kontaktową obsługi łącznicę telefoniczną na obozie.

## 3. Terenoznawstwo i turystyka

- a/ Posiada dwie odznaki turystyki kwalifikowanej lub p-ktę na odznakę w stopniu brązowym /OTP, GOT/
- b/ Zna przynajmniej 6 szlaków turystycznych, przewędrował 24 dni biwakowania, wskaże obiekty przemysłowe, gospodarcze i przyrodnicze lub kulturalne swego regionu.
- c/ Wykona szkic sytuacyjny w miejscu i z podstawy. Oznaczy azymut do nieznanego punktu przy pomocy mapy, odczyta z niej wysokość wzgórza, kąt nachylenia zbocza, opisz kilka obszarów na mapie, ich dostępność i przydatność do gry harcerskiej.
- d/ Omówi na trasie azymutowej terenowe przeszkody. Opisz trasę za pom. azymutów i odległości odcinków. Utrzyma tempo marszu bez zegarka przez 3 godziny i podejmie nocny rajd na orientację.

## 4. Pionierka obozownictwa

- a/ Kierował rozbijaniem i likwidacją obozu, konserwował powierzony sobie sprzęt pracując 25 godz. przy jego naprawie.
- b/ 3 razy pokona tor przeszkód i trasę gry na orientację, założy prawidłowo połączówkę, liny nośne mostku i zjazdu, system aseku-racji. Wykona zjazd w kluczu i pokona wysokość 10 m w systemie N "prusika".





- c/ Wykona pokazową pracę pionierską dla drużyny /maszt, bramkę/ Zna służbę czujki, szperaczy w zwiadzie zasady ubezpieczenie w marszu i na p-koie obserwacyjnych. Osłoni się w marszu czołowym i na pod-słuchu przed obserwacją naziemną i powietrzną. Prowadzi patrol wywiadowczy w dzień i w nocy. Przejdzie 8 km z obciążeniem 8kg /+ karabinek/ przeplatając mrazobiegami trasę 1km.
- d/ Ćwiczy sprawnie szermierkę na bagnety /postawa - krok/ przebie-gnie 60 m w 11 sek. skok w dal 300 cm. w wyż - 100 cm rzut gra-natem 500g prawą ręką na 35 m, przepłynie 50 m stylem dowolnym w 1 min 10 sek.

UWAGA

Posiadacze Państwowej Odznaki Sportowej /obecnie M050/ są zwolnieni w zakresie WF.

- Zna organizację armii wojskowej do pułku włącznie, przepisy służby koszarowej. odznaki, stopnie i obowiązki żołnierskie. Zna zasady balistyki i zjawisko strzału w różnych postawach. Umie użyć broń długą oraz małokalibrową oraz zachować się na strzelnicy.
- Przetrwa atak przeciwigazowy i zorganizuje obronę rodziny /uszczel-ni pokój/ zna rolę zastępu w czasie obrony przeciwigazowej.





Kodeks Wędrowników

Jestem harcerzem - harcerką - uczestnikiem wędrówki, w której biorą udział moi przyjaciele - koleżanki i koledzy. Spotykamy się codziennie na różnych drogach - na leśnych ścieżkach, na żelaznych szlakach, w domu, w szkole, w pracy, w złych i w dobrych chwilach i wiem, że w każdym ze spotkanych Wędrowników znajdę brata i przyjaciela, bo postępując zgodnie z Prawem i Przyrzeczeniem Harcerskim:

Wędrownik - jest zawsze gotów nieść pomoc,

Wędrownik - jest odważny, zna trudy wędrówki przez życie i walczy z nimi.

Wędrownik - zna zasady dobrego wychowania, jego stosunek do ludzi cechuje szacunek, a w trudnych chwilach konfliktowych - opanowanie

Wędrownik - zna swój kraj, jego przeszłość, orientuje się w życiu współczesnym, ale zdaje sobie sprawę, że jego obowiązki wybiegają poza Ojczyznę,

Wędrownik - jest humanitarny, broni godności każdego człowieka, walczy z każdą krzywdą i każdą niesprawiedliwością,

Wędrownik - szanuje pracę i właściwie ją wykonuje - na pierwszym miejscu stawia sumienność i uczciwość.

Na harcerskim wędrowniczym szlaku spotykamy się dziś lub jutro, może za parę lat, ale już w tej chwili wiem, że będziemy przyjaciółmi. Życie nasze jest bowiem nieustannym wspólnym poszukiwaniem prawdy, i każdy dzień życia jest próbą własnej wartości, <sup>zawsze</sup> jest miernikiem wartości człowieka jest nie to, co umie, czy to co przemyślał, lecz to co zdołał dla dobra ogółu.

